
Comunicació augmentativa i alternativa (CAA)

PID_00269711

Fàtima Vega Llobera
Maria Isabel Clavell García

Fàtima Vega Llobera

Diplomada en Magisteri d'Educació Especial, llicenciada en Psicopedagogia i màster en Comunitat sorda, educació i llengua de signes per la Universitat de Barcelona. Doctora en Ciències de l'Educació i professora associada al Departament de Cognició, Desenvolupament i Psicologia de l'Educació de la Universitat de Barcelona des del curs 2015/16. Actualment és professora del màster de Formació del professorat de secundària i del grau de Psicologia i membre del Grup de recerca sobre el desenvolupament, interacció i comunicació en contextos educatius (GRINTIE), del grup Comunicació, llengua oral i diversitat (CLOD), i del Grup d'innovació docent en psicologia del desenvolupament (GIPSIDE). La seva activitat de recerca se centra, principalment, en l'assessorament psicopedagògic a docents per a promoure el desenvolupament de la comunicació i el llenguatge d'infants amb discapacitat. Forma part de l'equip de professionals de la UTAC (Unitat de Tècniques Augmentatives de Comunicació), on desenvolupa tasques de suport a la comunicació, a l'accés a la informació i al currículum a través d'activitats d'avaluació, assessorament i seguiment fent ús de les tecnologies de suport que són pròpies en aquesta àrea en infants i persones adultes de Catalunya que no poden usar la parla o l'escriptura amb paper i llapis com és habitual.

Maria Isabel Clavell García

Dibuixant i escriptora de contes i poesia. Guanyadora del VI Certamen Internacional de Contes escrits per Persones amb Discapacitat de la Fundació Anade. Està federada en l'esport paralímpic de la boccia, en el qual competeix amb equips de Catalunya i en campionats d'Espanya.

L'encàrrec i la creació d'aquest recurs d'aprenentatge UOC han estat coordinats per la professora: Nadia Ahufinger (2020)

Primera edició: febrer 2020
 © Fàtima Vega Llobera, Maria Isabel Clavell García
 Tots els drets reservats
 © d'aquesta edició, FUOC, 2020
 Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
 Realització editorial: FUOC

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars dels drets.

Aquest material és una adaptació del material «Comunicació augmentativa i alternativa», elaborat per Fàtima Vega Llobera (2017), i amb llicència: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Introducció

La comunicació és un dels aspectes més importants per al desenvolupament, l'aprenentatge i el creixement de qualsevol persona, en definitiva, és una habilitat clau per conviure en societat. La manera com ens comuniquem amb les altres persones i amb nosaltres mateixes determinarà la qualitat de la nostra vida. La llengua oral a través de la parla és la via de comunicació més habitual i més utilitzada per la humanitat, però no és l'única que tenim al nostre abast per a fer-ho. Què passa amb aquelles persones que, pel motiu que sigui, no són capaces de comunicar-se a través de la parla? Deixen de ser persones capaces de comunicar-se? Quines altres vies tenen per a fer-ho? A través del material que es presenta a continuació podem introduir-nos al món de la comunicació augmentativa i alternativa (CAA) que en l'àmbit de la logopèdia és imprescindible conèixer i implementar amb totes aquelles persones que necessiten una alternativa i/o un complement a l'expressió oral. La comunicació augmentativa i alternativa engloba formes com les mirades, els gestos, els signes manuals, les expressions facials o els moviments del cos, l'ús de tota mena de suports com imatges o plafons, fins a eines tecnològiques puntes com la metodologia *eye tracking*. La manera com l'entorn ha d'adaptar-se a les necessitats de les persones usuàries candidates a la CAA, la implementació i l'avaluació d'aquest tipus de comunicació i el treball conjunt que s'ha de fer des de l'àmbit de la logopèdia amb tots els agents implicats són aspectes que es treballen en el material que es presenta a continuació. A través dels diferents mòduls, la Fàtima Vega Llobera us permetrà endinsar-vos en un dels reptes més apassionants d'aquesta carrera professional.

Nadia Ahufinger

Continguts

Mòdul didàctic 1

Introducció a la comunicació augmentativa i alternativa (CAA)

Fàtima Vega Llobera

1. Què entenem per comunicació?
2. La comunicació augmentativa i alternativa (CAA)

Mòdul didàctic 2

La comunicació augmentativa i alternativa (CAA) sense ajuda

Fàtima Vega Llobera

1. La comunicació augmentativa i alternativa (CAA) sense ajuda

Mòdul didàctic 3

La comunicació augmentativa i alternativa (CAA) amb ajuda

Fàtima Vega Llobera

1. La comunicació augmentativa i alternativa (CAA) amb ajuda
2. Productes de suport per a la CAA
3. Formes d'indicació dels signes gràfics
4. Productes de suport per a facilitar l'accés als plafons de comunicació o als suports tecnològics
5. Productes de suport per al muntatge i la subjecció

Mòdul didàctic 4

Persones candidates o destinatàries a usar CAA

Fàtima Vega Llobera

1. Persones candidates a usar CAA segons la funció que compleix la CAA
2. Persones candidates a usar CAA: temporalitat versus permanència
3. Persones candidates a usar CAA: trastorns congènits versus adquirits
4. Persones candidates a usar CAA: ús de la CAA segons l'etapa evolutiva

Mòdul didàctic 5

Estratègies d'avaluació, implementació, ús i seguiment de la CAA

Fàtima Vega Llobera

1. El pla d'actuació per establir l'ús d'un sistema de CAA
2. Etapes del procés d'establiment d'un sistema de CAA

Mòdul didàctic 6

La comunicació augmentativa i alternativa (CAA) des de l'experiència en primera persona. El cas de la Mabel

Maria Isabel Clavell García

1. Entrevista